

הנחה טז

ירוע

מרה שנצטוו בתורתנו הקדושה עליו אין להוסיף ומצנו אין לגרוע כמ"ש לא תוסיף וגו' ולא תגרעו וגו' וכתוב כי יפלא מקד דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין בין גע לגע דברי ריבות בשעריך וגו' ובארז אל הכרצים ואל השופט אשר ידע בימים ודמ וגו' על פי תורה אשר יודקו וגו' תעשה לא תסור מן הדבר אשר ינידו לך ימין ושמאל * ומפרסם שהעדות והביטויים וההנהגות לע"פ קראים הברילו ארץ עצמן מארגו לדון להם שיהיו בני חורין וחפשים מן התורה והמצוות * וכי שלא יורש דעתם ועצתם עשו את עצמן כפרשים והיו מצאצאים את הקול קול ענות אין שיערו לקיים את התורה שבכתב אבל פערו פיהם על התורה שבעל פה * והנה בזה עקרו מיד המצוה הנכונה כי יפלא וגו' ועי' זה דיו רצים ובאים אל הביטול לכל המצוה שבתורה והוא נרמז בכלל דברי ר"ל שאמר האוחז בספר תורה ערום נקבר ערום בלא מצוה * [ואשר לעניינינו הוא רמז אל האומר שרצו לאחוז חיינו לקיים רק מה שנכתב בהדיא כסדר תורה אבל לא מה שפירשו ר"ל בה ע"י התורה שבעל פה * איך נקבר ערום בלא מצוה כי ע"י זה ימצא ירו לבטל כל התורה] ואמר כל מצוה סלקא דעתך אלא בלא אותה מצוה * ר"ל המצוה כי יפלא וגו' לא תסור וגו' היא היא המצוה אשר משליך מעליו ואין יוכל לומר שמקיים כל מה שנכתב בתורה והדין כבר ביטל מצוה אשר בה תלוי שארי המצוות כדענין למישר וכוונתו שבסוף יבטל מעליו כל המצוות ע"י זה :

והנה ידיו אולי יהיו נמצאים בקצו ארץ איוו יזורים אשר לא שמעו ולא ידעו כלום מעניני התעוררות של הקראים ע"כ לא אכתוב מלדשים פה מרחוק לר הקרוב דברי חס"ג וקצת הועתק לעיל (כס"ג) ושם זכרנו שימצא כאן מה שלא העתקנו שמה * ור"ל משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע וכו' * עד כנסת הגדולה וסמוך קבלו החכמים דור אחר דור מאז ועד עתה וכו' עד פשטה ויראה לכל ישראל ומפניהם חיים כל ישראל עד היום הזה ויתבוננו כל הנביאים וכו' * ולולי כי ניתן פירוש לתורה שבעל פה * היתה כל התורה כסמיוע ועודות כי המקרא' שוברין וסותרין זה את זה * כגון ומושב בני ישראל אשר ישבו בארץ מצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה ומצינו שקצת בלוי מיוחד מצרים היה ואם הסנה כל שני חיי קצת קל"ג * וכל שני עשרים קל"ז * ומשה שדח בן שמונים שנה כשרב עמו הקב"ה במצרים לא יעלו כולם כי אם שלש מאות וחמשים * וכן מרה שמצינו כתוב אשר בשבעים נפש ידדו אבותינו למצרים שם שבעים על הכלל * וכשאתה מונה אותם על הפרט הם שבעים חסר אחד * וכן כמעין האלים נגעים על הכלל עשרים ושנים אלף וכשאתה מונה אותם על הפרט הם יתרים שלש מאות * וכן כנביית הבקש שכתוב בקע לגלגולת מחצית השקל בשקל הקדש לכל העובר על הפקודים לשש מאות אלף ושלש אלפים וחמש מאות וחמשים * וכתוב ידדו מאר' כבר הבקש לצקת את ארני הקדש ואת ארני הפחיתות מאת אדנים למאת הבכר כבר לארץ ואת האלף ושבע מאות וחמשה ושבעים עשרה ויום לעמודים * נכללו כל השקלים האלו של ישראל למאת כבר ונשארו אלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל * ולפי השבח השקלים הם מאתים כבר : כתוב אחד אומר שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם וכתוב אחד אומר אך ביום הראשון תשכיתו שאור מבתיכם * ואם השבתת שאור ביום הראשון של תג המצות אין יתקיים שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם * חרי נמצא עוד שאור בבית מקצת ביום ראשון וכו' : וכן כתוב אחד אומר שבעת שבעות המפר לך שדם מ"ט יום * וכתוב אחד אומר תספיר חמשים יום * כתוב אחד אומר וכתבת פסח לה' אלהיך צאן וכבד וכתוב

מנוחה * בא שבת בא מנוחה והניחו לי המפרשים מקום לפרש המאמר בפשוטה * והוא כי מן הנמנע שהאדם יוכל לחזור במנוחה המיד אבל ודאי צריך להתייגע לחיבה שוף לכינו ולעשות מלאכתו בבית וכשח טרם שיוכל לישב במנוחה * ואמר וזכרם מנוחה * לא במנוחה * וסוכן : וזה היה לעולם חסר מנוחה ירצה הסדרון היה שלא יוכל האדם להיות במנוחה ושדיוח מ"ט * אכל בא שבת בא מנוחה כי זה היום אשר ה' שיטח ושיחה לו שר ע"י המנוחה * ונמצא בא שבת או באה זאת הברכה גם כן שהאדם הנח מנוחה שליסה בשבת ועל ידי אותה המנוחה מרווח ומקבל שכר בע"ה ובכ"ה מנוחה עלמין עדי עד : **ובספר** הכוזב במאמר (שלישי ס"י) בסה שאמר חילך לחבר בענין השבתות ומערים * ור"ל לולי הם לא היתם מתנעמים יום אחד כאורך ימיכם וכבר היה לכם כוח ששית ימיכם מנוחה תגוף ומנוחה תגפז וכו' * עד אם כן תוצאתכם בהם ריוח לכם בע"ה ולעולם הבא * שהוצארה בהם לשם שמים * עכ"ל * והטריח הקול יתורה בפירושו למצוה וחתכון מכון שחור חלק ששית ממש * וכתב כי השבתות הם נ"ב והמעררים שבעה (ר"ל ראשון ושביעי של פסח * יום אחד רשכועות * יום אחד ראש השנה * יום כפור * ראשון של סוכות * ושמיני עצרת) * ויכללו בשנת החמה * ועם היות ה"ט מספר כלם בלתי סגור לששית שנה זו אשר ימיה שס"ה שדרי י"א יום עורפות על המנין לא ישים איו לכו * כי לא ישחית בעבור האחד עשר * וכ"ש בהתייחסו לימי שנת האכנה שהם שג"ר כי ה"ט בערכם ששיתם ממש לא יפחיתו ולא יתירו * ואמר המורה בשלישי (פ"ג) באמר שיהיה שביעית חיי האדם בהנאה ובמנוחה וכו' * לא שם פני בחיטו לסוערים כלל בלתי לשבת לכדו כמבואר שמה * עכ"ל * והנה מרה שכתב וכ"ש בהתייחסו לימי שנת האכנה וכו' * לא יפחיתו ולא יתירו צריך עיון * הן אמר שששה פעמים נ"ט הם שג"ר אבל אין נמצאו נ"ב שבתות בשג"ר ימים גם כי במרה שבתות בשנה אשר נכנסים ויוצאים עם המערים רדינו שהשבתות עצמן הן גם ג"כ ימי המערים * נביטו נא וראו באגה"ז ערשין הפסח * ואם חל פסח ביום ג' יהיה יום כפור אודיו ביום השבת * ואם חל פסח ביום ה' יהיה ראש השנה ויום ראשון ויום אודון של תג בשבת * ואם חל פסח בשבת הרי כבר יצא שבת אחד ביום * וא"כ נמצאו השבתות האלו חסרים מן החשבון כי כבר נחשבו במנין השביעיות * והנה מתמיה על החכם המפרש והוא * ואפשר שלא ירדתי לסוף דעתו : **ידירי** ענין הנהגת שבת ודינו לכל הלכותיה הלא הם כתובים על ספר ובריו וערוכים לפני כל בשלח ערוך ובשאר ספרים חדשים נגשים * הן בלשון הקדש הן בשארי לשונות ואין צורך לחכיר מזה כי כל ישראל קדושים הם ומתקדשים * וכל חפצם ומגמתם להתקדש ביתר שאת ויותר עז להוסיף קדושה על קדושתן ומאירים אור פניהם בשמחה של מצוה בקדושת יום השבת ואור ויו השכינה נוגח ומאיר עליהם * ישמחו שומרי שבת וקראי עונג עם מקדש שביעי כלם ישבעו ויתענגו ויתענגו מזיו אור הגנו לצדיקים לעתיד לבא ובמהרב טוב הצפון לע"ה עולם שכולו טוב וכולו ארץ * גם כשהיו משגיח שבתות כאלהן נזכר : להויר נגאלין במדרה בימינו אמר :

סימן טז כש"ע י"ד סימן ב' סעיף ט' :

צדוקי ובייתומי שהימתן אמורה * אלא אם כן שהם ואחרים עומדים על גביהם וגם ברקו להם סבין :